

**ЕТИЧЕН КОДЕКС
НА УЧИЛИЩНАТА ОБЩНОСТ
НА ГПЧЕ „ЙОАН ЕКЗАРХ” - ГР. ВАРНА**

**РАЗДЕЛ 1
ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ И ЦЕЛИ**

I. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Училището е място, където се изгражда сплотена училищна общност на ученици, учители и родители.

Дейността на всички работещи в училището се осъществява при спазване принципите на законност, лоялност, честност, безпристрастност, политическа и религиозна неутралност, отговорност и отчетност.

Етичните правила в този кодекс са приложими за всички участници в училищната общност на ГПЧЕ „Йоан Екзарх”, съобразно Закона за предучилищното и училищно образование и се отнасят до: отношенията между учители и ученици; учители и помощен персонал; учителите; работещите в училището и родителите.

II. ЦЕЛИ НА КОДЕКСА

Етичният кодекс има за цел:

- да развива култура и професионални ценности, основани на принципите на хуманност, законност, демократичност и зачитане правата на човека;
- да повиши общественото доверие към учителите. Да издигне и утвърди престижа на ГПЧЕ „Йоан Екзарх“ – гр. Варна;
- да установи общи, валидни за всички участници в училищната общност правила.

**РАЗДЕЛ 2
ПРАВА И ОТГОВОРНОСТИ**

Взаимоотношенията между членовете на училищната общност се градят върху доверието, почтеността, уважението към личността и зачитането на личното достойнство и свобода.

Всеки член има равни права и задължения.

I. УЧЕНИЦИ

1. Личната отговорност на ученика означава:

- да се учи колкото може по – добре;
- по време на учебните часове мястото на ученика е в клас;
- да не решава конфликтите в училище с агресия;
- да спазва правилника за дейността на ГПЧЕ „Йоан Екзарх“, като носи отговорност за своите действия и/или бездействие;
- да иска съвети от учители и родители, когато се налага;
- да уважава различните мнения;
- да оказва помощ на нуждаещите се;
- да изисква информация по всички интересувачи го въпроси;
- да се води по моралната максима: „Никога не постъпвай спрямо другите така, както не искаш те да постъпват спрямо теб.“.

2. Ученикът има право:

- да бъде зачитано мнението му и да бъде уважавано достойнството му;
- да получава подкрепа за личностно развитие, в съответствие с индивидуалните му образователни потребности;
- да участва в ученически общности и групи по интереси;
- да не бъде дискриминиран – по социално положение, етническа и религиозна принадлежност, пол, успех и други.

3. Ученикът има отговорност:

- да се отнася с уважение към институцията училище – да носи училищната униформа и идва на училище в чист и приличен вид;
- да поддържа добронамерени отношения със съучениците си;
- да не употребява нецензурни изрази;
- да не разпространява слухове за другите;
- да не подказва;
- да не си служи с измама и да не проявява лицемерие;
- да бъде лоялен;
- да се съобразява с останалите си съученици, като не внася и не използва силни аромати в училище /парфюми, храна с натрапчива миризма/, да не вдига шум;
- да не употребява алкохол или упойващи вещества;
- със своите действия да не застрашава живота и здравето си и живота и здравето на останалите ученици.

II. УЧИТЕЛИ

1. Учителят има право:

- сам да определя методите и средствата на преподаване;
- да получава отговор на всички въпроси, свързани със служебните му задължения, от съответните лица;
- да изисква от учениците да не пречат на учебния процес;

- да предприема мерки при възпрепятстване на осъществяването на служебните му задължения ;
- да участва при избора на учебници по съответния учебен предмет;
- да изказва мнения и да дава предложения, свързани с развитието на училището.

2. Учителят има отговорност:

- да дава личен пример с поведението си;
- да спазва стриктно своите задължения, описани в длъжностната му характеристика и Правилника за дейността на ГПЧЕ „Йоан Екзарх“, като носи отговорност за своите действия и/или бездействие;
- да не злоупотребява с правомощията си;
- да поддържа външен вид, който не уронва престижа на училището;
- не трябва да употребява алкохол или упойващи вещества, които могат да повлияят при изпълнение на задълженията му;
- основното му задължение е да осигури качествено знание и възможност за най – пълна изява и развитие на потенциала у всеки ученик;
- да бъде добронамерен, да проявява безпристрастност, обективност, индивидуален подход и уважение към учениците.

III. РОДИТЕЛИ

1. Родителят има право:

- периодично и своевременно да получава информация за успеха и развитието на децата си и за тяхното поведение в училище;
- да се среща с ръководството на гимназията, с класния ръководител, с учителите и с другите педагогически специалисти в определеното време за консултации или в друго удобно за двете страни време;
- да присъства и при желание от негова страна да бъде изслушван, когато се решават въпроси, които засягат права и интереси на ученика.

2. Родителят има отговорност:

- да участва в процеса на изграждане на навици за самоподготовка като част от изграждането на умения за учене през целия живот;
- да се явява в гимназията след покана от учител, директор или друг педагогически специалист в подходящо за двете страни време;
- да познава проблемите на децата си и да им оказва помощ и подкрепа при решаването им.
- при необходимост да съдейства и да подпомага учителите и другите педагогически специалисти за преодоляване на проблемно поведение на ученика или затруднения в приобщаването му.
- да показва уважение към труда на учителите и учениците;
- да подкрепя децата си и да служи за пример при спазването на училищния правилник.

IV. ВЗАИМООТНОШЕНИЯ МЕЖДУ УЧЕНИЦИ, РОДИТЕЛИ, УЧИТЕЛИ И НЕПЕДАГОГИЧЕСКИ ПЕРСОНАЛ

Комуникацията между членовете на училищната общност трябва да е учтива, да се запазва добрият тон и участниците в диалога да не създават и да не се поддават на провокации.

1. Учителите, родителите и непедagogическият персонал:

- изграждат и поддържат отношения на уважение, доверие, сътрудничество и коректност;
- не уронват достойнството на обкръжаващите ги;
- не допускат дискриминация, основана на пол, раса, език, религия, убеждения, мнения, национален или социален произход и други различия;
- решават конфликтите между поколенията спокойно и в контакт с всички членове на училищната общност;
- противодействат на проявите на тормоз между учениците;
- учителите защитават правата на колегите си, родителите и учениците;
- учителите не се възползват от правомощията си с цел лично облагодетелстване или друга користна цел и не допускат да бъдат във финансова и друга зависимост от отделни лица, които могат да повлияят на обективното поставяне на оценки;
- оказват съдействие, както при разрешаването на познавателни проблеми, така и при проблеми, свързани с взаимоотношенията с учениците;
- учителите са гаранتي за равнопоставеността на учениците в учебния час и в училището като цяло;
- когато се налага обсъждане на поведението на личността на ученика, това да става при максимална защита на неговото лично достойнство.
- учителят не трябва да има лични пристрастия към учениците. Постиженията на учениците не се сравняват публично, всеки ученик трябва да получи оценка за своя собствен напредък;
- родителите зачитат мнението на преподавателите по въпроси, свързани с учебния процес.

2. Ученикът:

- има право на подкрепа и добро отношение от учителя и непедagogическия персонал, като в същото време се задължава да ги уважава и да не уронва престижа им;
- трябва да се съобразява с мнението, решенията и изискванията на учителя;
- трябва да се съобразява с моралните и етични норми за поведение и да избягва публични прояви на интимност в сградата на гимназията;
- следва да спазва хигиенните норми в училище, като не оставя отпадъци под чиновете, а ги изхвърля на поставените за целта кошове;

- не яде в час, не използва мобилни и електронни устройства и аксесоари към тях освен ако това изрично не е разрешено от учителя;
- няма право да фотографира, филмира, записва или подлага на други подобни действия свои съученици, учители и непедagogически персонал, без тяхното знание и въпреки тяхното изрично несъгласие.
- не допуска дискриминация, основана на пол, раса, език, религия, убеждения, мнения, национален или социален произход и други различия;
- не прилага каквито и да е форми на тормоз или агресия спрямо другите, както и активно съдейства за разрешаване на подобни ситуации, ако е станал свидетел или е получил информация за такава.

Недопустимо е обсъждането на личните качества и проблеми на учителя в присъствието на учениците. Недопустимо е разпространяването на информация за учители и други ученици и родители.

РАЗДЕЛ 3 КОМИСИЯ ПО ЕТИКА

За спазването на Етичния кодекс и разрешаване на възникнали с приложението му казуси към ГПЧЕ „Йоан Екзарх“ – гр. Варна се създава Комисия по етика.

1. Цели на Комисията по етика:

- разглежда сигнали, свързани със спазването на този кодекс;
- дава задължителни тълкувания на Етичния кодекс.

2. Избор на Етична комисия:

- Етичната комисия в ГПЧЕ „Йоан Екзарх“ – Варна се състои от петима членове:
  1. Педагогически съветник и училищен психолог
  2. Представители на училищната общност с най-малко 5 години трудов стаж в ГПЧЕ „Йоан Екзарх“;
  - в зависимост от казуса, който Етичната комисия се налага да решава и след нейното гласуване, в същата могат да бъдат включени и членове на Общоучилищния ученически съвет;
  - комисията по етика се избира в срок до един месец след утвърждаването на Етичния кодекс от Педагогическия съвет;
  - на първото си заседание комисията избира свой председател;
  - членовете се избират от Педагогическия съвет за срок от две години.

3. Дейност на Етичната комисия:

- всеки заинтересован член на училищната общност има право да внесе писмен сигнал в Етичната комисия;

- Комисията може да се самосезира при даден казус;
- комисията заседава и взема решение в присъствието на всички членове.
- ако член от Етичната комисията пряко или косвено е засегнат от разглеждания случай, същият не участва в заседанията по съответния казус, като се замества от временно избран от педагогическия съвет член;
  - комисията по етика разглежда постъпилите сигнали и се произнася с мотивирано становище до Директора на ГПЧЕ „Йоан Екзарх“ – Варна и до заинтересованите страни най-късно в едномесечен срок от постъпването им;
  - анонимни сигнали не се разглеждат;
  - членовете на Комисията са длъжни да не разгласяват информация, представляваща служебна тайна.

РАЗДЕЛ 4 ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Правилата за поведение, съдържащи се в Етичния кодекс на ГПЧЕ „Йоан Екзарх“, са ежедневно ръководство за училищно поведение. Това са морални норми, за които важат принципите на отговорност, сътрудничество, взаимно уважение и коректност, равнопоставеност, толерантност, лоялност, безпристрастност, честност, законност и морал.

Спазването на правилата на поведение от членовете на училищната общност, заложили в този Етичен кодекс, са гаранция за утвърждаването на изградения висок имидж и престиж на ГПЧЕ „Йоан Екзарх“ – гр. Варна.

Етичният кодекс има нормативен характер и спазването му е част от задълженията на учениците, учителите, непедагогическия персонал и родителите. Нарушения и неспазване на кодекса се санкционират според Правилника за дейността на ГПЧЕ „Йоан Екзарх“ – гр. Варна и КТ.

Всички ученици и служители в ГПЧЕ „Йоан Екзарх“ се запознават с Етичния кодекс срещу подпис.

Настоящият кодекс е отворен документ и подлежи на развитие и обогатяване.

Етичният кодекс е приет на Педагогически съвет с Протокол №14 от 14.09.2020г.

ЕТИЧНА КОМИСИЯ: 2019-2021г., определена с решение на Педагогически съвет с Протокол № 15 от 13.09.2019г.

Лина Кръстева, пед. съветник

Дарина Маркова, училищен психолог

Калинка Георгиева, старши учител

Румяна Тултукова, старши учител

Цецка Годорова, старши учител